Tmavá Studnice

Jaroslav Velinský

Případ bezděčného detektiva Oty Finka

Tmavá Studnice

Knihy Jaroslava Velinského
v nakladatelství MYSTERY PRESS

Ota Fink
Tmavá Studnice
Strašidlo minulosti
Velice dlouhé schody
Volání odnikud
Cesta pro vraha
Dívka s copem
Přibližné řešení
Zahrádka smrti

Augustin Veliký & spol.
Spravedlivá pistole
Mys Mrtvého muže
Hra na smrt
Mrtvý z Olivetské hory
Krvavá fontána
Malý zelený slon

Připravujeme
Bouda
Případ výjimečné klibny

Případ bezděčného detektiva Oty Finka

Tmavá Studnice

Jaroslav Velinský

Mystery Press
2025

Všechny osoby románu jsou vymyšlené a za jejich jednání autor neodpovídá. Právě tak i místa, kde se děj odehrává, a rekvizity v ději nepostradatelné jsou jen stylizovanými obrazy míst a věcí skutečných.

Tato kniha ani žádná její část nesmějí být kopírovány, zálohovány ani šířeny v jakékoli podobě a jakýmkoli způsobem bez písemného souhlasu nakladatele.

Copyright © Jaroslav Velinský – heirs, 1984 | 2003
Cover Illustration © Jaromír 99, 2025
Book Design © Veronika Kopečková, 2025
Czech Edition © Mystery Press, Praha 2025

ISBN 978-80-7588-879-2 (pdf)

Holkám a klukům z Ogaru

1

Fokkerův trojplošník se pověsil na Algyho. Strhl jsem svého velblouda do strmého výkrutu a v zaměřovači Vickersova kulometu se objevil černý kříž na trupu fokkera. Prostřílel jsem ho po celé délce a letoun se doslova rozpadl na kusy. Takhle oni jednou dostanou mě, pomyslel jsem si.

„Ahoj, Oto," řekla Jiřina Peřina.

Bylo parno, tři odpoledne, poslední čtvrtek v červnu. Měl jsem vyžehlený montérky s laclem a kšandičkama, na hlavě plátěnou kšiltovku a na laclu nápis BIG BAND PRAGOKOV. Stejnej nápis byl i na poutači před Barikádou, jen k němu přidali ZK ROH a místo BIG BAND napsali ORCHESTR. Potom tam bylo DNES OD 16 H. TANEČNÍ ČAJE, malejma písmenkama ZPÍVÁ a docela největšíma FANDA KELNER. Přes to všecko někdo nalepil nudli balicího papíru, na kterou napsal hořčicí (možná gulášem): DNES NAPOSLED!

Nebylo tam: TECHNICKÁ SPOLUPRÁCE ZLATÝ RUČIČKY OTAKAR FINK.

Opíral jsem se o poutač a pohvizdoval si tiše PATAMU, PATAMUŠTO MY PILOTY... Hezky daleko ode mě prchaly dva zbývající fokkery a kousek od konce mého levého křídla se houpal Algyho velbloud.

Domů, pomyslel jsem si unaveně. V kantýně na letišti si dám jedny popovice. No – a děvušky...? A děvušky patóm.

„Názdr," povídám Jiřině Peřině.

„Co to čteš, hele?"

Strčil jsem knížku za lacl montérek.

„Šejkspíra v originále."

Měla s sebou tři holky. Jednu jsem znal od vidění, s druhou jsem měl minulej čtvrtek rande, ale NĚCO MI DO TOHO VLEZLO...

„Vy jste ale slibotechna, čekala jsem do půl."

„Něco mi do toho vlezlo."

„Já vím, ňáká jiná, že jo?"

„To se ví, Olino. Měl rande s Lolobrigidou."

Jiřina Peřina byla největší drbna ze třídy, když jsem s ní kdysi dávno chodil na mňégru do strašnickejch Pavláků. Zůstalo jí to a ještě pár metráků přibrala. Využívala našeho spolužáctví, aby se mohla vytahovat. Na tu, kterou znám od vidění, na Olinu, se kterou jsem nešel na rande kvůli Lolobrigidě, a na tu třetí, se kterou bych EVENTUELNĚ na rande šel. Má čokoládový oči, červenou pusu a na opáleným krku sametku s medailónkem. Jo, šel bych třeba hned, kdybych tady neměl melouch a nečekal taky na Ivanu od nás z baráku, do který se kdovíproč zbláznil Olda Nývlt. MRKNI SE, JESTLI TAM NEBUDE S NĚJAKÝM PÁSKEM, povídal, když jsme se ve dvě střídali u soustruhu. To je jasný, že tady nebude sama, když Olda maká.

Je to fuchtle. Zatímco ten zajíc s čokoládovýma očima je inteligentní, protože –

„Vy umíte anglicky?"

Protože ví, kterou řečí psal Šejkspír. Takže se můžu pousmát, trochu chápavě a trochu unaveně: „Co je na tom zvláštního?"

„*Júárdz interesting jangmen*," řekla.

„*Jés, miss*."

Vyprskla a měla smích zvonečkovej a nakažlivej.

Kolem prošel Krejbl, táh pozounovej kufr s opuchlinou na konci a potil se jak žňovej brigádník. TO JE HIC, CO? Zabručel SERVUS a zapad rovnou do hospody, aby dal troubě napít. Měl čas.

Já taky. Pulty jsem už postavil, čudlíky zastrkal a dvě basy limonád šoupnul za piáno. Takže jsem moh nasávat ATMOSFÉRU a přitom si třeba domluvit rande s tou Angličankou. Jsem populární a tykám si se slavnejma lidma, jako je třeba ZPÍVÁ FANDA KELNER. Zrovna zastavil nablejskanou ČZ 175 u chodníku.

„Těbuch, Fanouši."

„Ťuch," nato strašnickej Cortés.

Z mašiny neslez, opřel se nohou o chodník, rozepnul drc kožený bundy, vytáh zapalovač, strčil pod knírek memfisku a škrtnul. Házel přitom prasátka zrcadlovejma mekártrovkama.

Šel jsem k němu lážo plážo, ať je jasný, že se kvůli němu nemusím přetrhnout, i když má za kšeft třikrát tolik co já, a ještě nadává. SEŠ SAMÁ KOČKA, zahejbal cigárem. Mávnul jsem rukou. „Ále..."

Kdoví, na co jsem jí to kejvnul. VĚTŠÍHO VEJTAHU JSEM NEVIDĚLA. A já na to: Jés, miss. Nebo: Tak to je ten šášula, co tady tahá basy s limonádama? Jés, miss. Ota Fink je vůl. Jés, miss.

„Dobrý den, pane Kelner," montuje se do nás Peřina, „já jsem tuhle Oty spolužačka..."

„Ota do žádný školy nechodil," řekl Fanda. „Narodil se chytrej."

To je smíchu, když se slavnej muž uvtipne.

Jenom ta inteligentní se nesměje. Nese Fandovi památník. „Byl byste tak laskav, Mistře, a podepsal se mi tadyhle –" A Fanda mrňavou tužtičkou mezi stránky s nápisama LETÍ LETÍ ANDĚLÍČEK, OTEVŘE TI PAMÁTNÍČEK, nebo NIKDY NEZAPOMEŇ NA SVOU KAMARÁDKU BLÁŽU H. ZE 3. B vpisuje: YOU BELONG TO MY HEART a pod to rozmáchle FANNY KELNER. A zatímco píše, tak Olina: Máte ňáký nový fláky? Ta, co ji znám od vidění: Zaválíte *Nebeský jezdce*? Jiřina Peřina: Pro mě Vajakondýýýýjos! Jen ta s památníkem mlčí a Fanda

ho sklapne. „Speciálně pro vás," zamedí, „zazpívám MÁŠ RETY ČERVENÉ JAK MALINY."

Jinak pouze MÁŠRETY, čili štim číslo osmnáct koupenej pro kapelu někdy v temný minulosti, kdy patřila pod nějaký ARGUS WERKE. To ji teda vytrhne! Na tu by se spíš hodil ten cajdák od Čermáka, co hrajou v obřadních síních, jak se to sakra jmenuje – jo, POMERANČOVÝ KVĚTY. Fanda má prdlajs fantazii.

Jenže nějaká podobná přišla každej čtvrtek...

Fanda za nima kouká – ta by si dala říct, kamaráde, všecky jsou stejný, votrava je to – a já: „Jo, votrava, Fanouši." A beru od něj řidítka čízy, abych ji dostrkal do zahrady za barák, zatímco Fanda kráčí dovnitř šílícím davem.

Za chvíli už se vzadu převlíká do cortésovskýho, já na jevišti kontroluju, jestli mi nějakej bludnej hasič někde nepřekop spojení, bouchnu pěstí do zesilovače Tesla a houknu zpětnou vazbou – POĎ TO VYZKOUŠET, FANOUŠI! Fanda škrtne nehtem o najmana, zapíná si přitom gumičku motejla a počítá RÁZ DVA TŘI, ZKOUŠÍME ROZHLAS, a jelikož ho to nebaví, začne zpívat *Indzmúd* na slova: UŽ DE HONZA BENDA, UŽ DE HONZA BENDA...

A principál Honza Benda kluše po parketách, v jedný ruce kufr s altkou, ve druhý penál s klarinetem – Ahoj, pánové! Dneska to asi moc velká rejže nebude... Jeho brácha tenorák už na place olizuje plátek ságа a míní, že v tomhle hicu zahrajem *Modrej pavilón* a lidi už se od sebe neodlepěj. CHACHÁ! Jenom Honza se nesměje, lidi jako třeba Krejbl, kterýho přelanil z dechovky Vršovanda, chtěj hrát jenom samý dlaňovky, jenže při slabší návštěvě pořadatel smlouvá nižší procenta a kapela taky potřebuje noty a sem tam třeba i nový saka a motejly.

Leč kapelník je solidní plánovač N. P. PRAGOKOV a ne nějakej somrák. Tímpádem hrajeme do konce června Čaje, nebo berem kšefty u zapadlejch vlastenců ve vesnicích kolem Prahy, kde jézeďáci na nějakou tu pětku šoupnutou do trombónu nekoukaj...

Například tuhle sobotu odhalujem pomník v Tmavý Studnici, kde má chajdu seřizovač Vrba. Člověk se aspoň koukne do světa.

„Naladíme, jo?“

„Údržbo,“ volá od šlágverku Jirka Bureš, „vypad mi šroubek u šlapky a matička je v hajzlu!“

Matičky mám po kapsách volně ložený. A taky dráty a hřebíčky a čudlíčky, jestli dokonce ne poztrácený noty. Tuhle cé, támhle fis a osminky zvlášť ve škatulce. Chytám matičkou konec šroubu, moc se jí nechce, a nade mnou Honza s altkou DULIDULIDUÁÁÁ! Hele, Oto, vem s sebou v sobotu Oldu Nývlta, jestli se mu bude chtít. Hraje se pod širákem a bude s tím práce... Něco na pivo taky kápne.

„Řekni mistrovi, ať ho nechá v noci nadělat sobotní odpolední šichtu,“ já na to. A Jirkovi: „Podrž kleštěma ten šroub, jo? Ať se netočí.“

Saxofóny udělaly HÚÚÚ. To je dobrý, pánové. Piáno: PINK, PINK, NIC. Hergot, kdy už tu kisnu spravěj? Nehraje tam ani jedno ef! A dole pod jevištěm pořadatel: „Soudruzi – budeme pouštět!“

Osmnáct maníků se nahrnulo do zákulisí.

„Pánové,“ hrozil se strejda hasič, „cigárka si jděte vybánit ven! V tomhle hicu jeden vajglík –“

Pár lidí vypadlo za plechový dveře, jak prošli, zavoněla zvenku zaprášená lebeda a dehet. Šel jsem zatáhnout oponu.

„Ty, Oto, nezkusil bys to piáno spravit?“ obrátil se na mě pianista Drobný, HUD. SKLAD., jak to má napsáno na dveřích ve čtvrtým patře činžáku u Rýgráku. Odhalil jsem to, když jsem ho jednou narychlo sháněl, protože jsme chytili záskok za Maudra v Rádiu. Neshodil jsem ho.

„Já se na to podívám,“ řekl jsem. „Třeba to budou jenom odlepený takový ty dřívka.“

„Dám na to pět pětek z vlastní kapsy,“ kejvnul Drobný. „Já to piáno nenávidím!“

„Pánové, pojedem...," zmatkoval Honza, „pojedem! Znělku a potom šedesát čtyři, osmdesát pět a čtyřicet!"

Šel jsem se kouknout dírou v hadru, Fandova MÁŠRETY seděla přímo pod forbínou s celou partou a pingl jim tam skládal šťávu, který se zrovna začalo říkat anglicky DŽUS. Oto – MŮŽEME!

Roztáhnul jsem oponu, zesílil knoflíkem mikrák, vytáh knížku a odletěl sestřelovat frickům pozorovací balóny u Duneville. Měl jsem za to padesát vočí.

2

Lásku mýho parťáka Oldy Nývlta jsem potkal, když jsem kolem sedmý táhnul basy s prázdnejma flaškama do výčepu. Otvíral jsem si nohou a vrazil jsem jí lítačky rovnou do obličeje. ČUM, BLBOUNE, povídá pásek, co ji držel za křídlo.

„Hele," řekl jsem a vlez do foajéru. „Už jsem se nemoh dočkat."

„Odkaď mě znáš?" zeptal se frája ve čtyřiašedesátiknoflíkovým saku.

„Seděli jsme spolu v pasťáku."

Rozuměl fóru jako Kramerova dlaha.

„Ňák si nepamatuju," povídá. A Ivana na to: „On mluví se mnou, Džery. Bydlíme spolu."

„To jako na hromádce? Neke, Váňušo."

„Hovno, v baráku. Něco mi chceš, Oto?"

„Já ani ne. Spíš Olda Nývlt."

„Je mi volnej jak bábiny bombarďáky. Vyřiď mu to."

Ještě že budu mít v sobotu v Tmavý Studnici dost času přesvědčit Oldu, že si probodnul srdce parapletem kvůli bezcitný fuchtli. „Nejseš hodná pojídat banánový šlupky ve stínu jeho vosla," řekl jsem.

Pasan mě chyt za madlo dřevěný basy, že prej jsem mu dlužen vysvětlení. NEVÍM JAKÝ, DŽERÝKU. Cuknul jsem basou dopředu, Džerýk pro změnu dozadu a flašky zachrastily. Ivana se otočila k zrcadlu na zdi, vytáhla z kabelky malovátko a začala si čmárat po obličeji. KRKÁTE MĚ VOBÁ.

„Pojď si pokecat do ústraní," řekl Džerýk.

Nechtělo se mi. Byl o půl hlavy větší než já a o deset kilo těžší. S takovejma můžete leccos poškodit. A chtěl se prát v ústraní, kde byla špinavá podlaha a kluzko.

HELE, JÁ MUSÍM PRO LIMONÁDY. Ne, táhne mě jinam. Až jsem najednou u kachlíčkovaný zdi, plný ruce prázdnejch flašek po koruně, a dole šumí voda v dehtovaným žlábku. DÁM TI PO HUBĚ, HAJZLE, machruje Džerýk, proti kterýmu vlastně nic nemám, i když má to chromatický sako.

Něco mu vysvětlovat je marný. Šťouchne do mě, až se opřu zády o kachlíčky. Pak mě popadne za kšandičky OVERALU. Dlaní mě propagačně pleskne po tváři. Nemůžu pustit drahocenný basy. Tak dělám, že na mě jdou ze strachu mrákoty, a jedu zády po zdi, až si basy sednou na podlahu. SRÁBKU, šklebí se na mě z vejšky. Neví, že mám jeho bradu a žaludek na mušce Vickersova kulometu, dokud se prostřílenej doslova nerozpadne na kusy. Sotva jsem stačil odtáhnout basy, když se s urvanejma křídlama kácel do žlábku.

„Mělo to cenu, Džerýku?"

Je mi ho líto, chci mu pomoct vstát, ale odstrčí mi zuřivě ruku a hrabe se na nohy. To si budu pamatovat. TO TI NEZAPOMENU, SYČÁKU!

„Říkaj mi ZLATÝ RUČIČKY, Džerýku."

„To ti sakra vrátim!"

Ale dneska už těžko, opřel se v předklonu rukama o kachlíčky a vyhodil večeři, pár piv, tři frťany a vajgla. Ale ten už tam nejspíš ležel. Do dveří zrovna lezli tři vojclové od vnitřní stráže, pivař

z hospody a pořadatel. ČUNĚ JEDNO, TO SI UKLIDÍŠ. A pivař: Uhni, mladej.

Vypad jsem s basama na chodbu.

Ivana u zrcadla se změnila ve dva puberťáky, jeden si mačkal vlnu a druhej beďara. Šel jsem do výčepu a v zádech mě studilo.

Fanda zrovna zpíval *Máš rety červené jak maliny*.

3

V osm patnáct jsem přelez sajtnu ereny a bouchnul pěstí na střechu. JEDEM, PANE HRABÁK! Náklaďák vyrazil, až v teslovi postaveným na kus gumy zachrastily elektronky. TĚBUCH, kejvá mi Fanda rozkročenej nad čízou. Na tandému má posazenou MÁŠRETY, opírá se nohou o chodník, sukni má vysoko nad kolenem, erena a já a zesilovač, všecko luft. Zejtra na šichtě bude Fanda dělat příšerně unavenýho...

Koukám dírou v hadru do pralesa bolístek a bolestí, kterým se můj život proplejtá jako ucouraná *Estrelita,* sólo troubí náš první trumpetista Evžen Štych, brusič nakulato.

Blbost, to troubí Hrabák. Slunce zapadá a velitel ZS Coubal otevírá plechový vrata mýho druhýho domova s hromadou zrezlejch špón v prostředku dvora. Zdar a sílu, pánové!

Jdu si pro klíč od skladu a říkám si, že Fanda stejně kecá, a takovejch holek je... Jo, nejdřív zesilovač, támhle Kadlik nám píchne... A nepraštit s tím, jo?

Kadlikovi je pomalu šedesát, vozí špóny a chodí pro pivo a píchne všude, kde mu řeknou. Dobrej blbec.

Všechno složit, přikrejt, zamknout a dát klíč Coubalovi.

„Tak zdravíčko," řekl Hrabák. „Nebo na mě počkáš, než šoupnu auťák do garáže?"

„Já jdu za Nývltem. Dobrou noc, pane Hrabák."

Světlem zalitá lisovna, za ní brusky nakulato, paní Horecká se na mě culí jak pumlíč, jenže já na paničky nejsem, okýnko výdejny a v něm bába Brabcová – rukulíbám! NIC NOVÝHO NEVÍŠ? A schodiště v rohu, cedulka NEPLIVEJTE NA ZEM, dveře nákladního výtahu, kde jednou při noční nachytali lisařku Marešovou s jedním učedníkem, to jsem byl právě na vojně... A první poschodí, důvěrně známý řady soustruhů, zahnu hned do první uličky, na kraji stojí volman se zhasnutým světlem a za ním revolver MAS neboli BAŤOVKA, v koutě pod oknem bedna a na ní zašitej Olda Nývltů se salátovou detektivkou. Můj nejlepší kamarád, i když by mi s ním nejspíš ještě před pár lety naši zakázali mluvit.

„To už máš vyděláno?"

„Je mi ňák blbě. Horvátová si, vole, namotala ruku na univerzálu."

„Co dělala, káča?"

„Špóna ji chytla za rukavici. Místo aby vypnula mašinu, začala řvát. Než jsem k ní doběh, ruka na tři kusy, vole."

„A kdo bude dělat druhou operaci?"

„Prej zejtra přijde nová holka." Olda zastrčil detektivku do skříňky a odjel se suportem od kleštin. „Zase holka," řekl a začal vytahovat háčkem špóny. „Po vyučení, vole. Bez rukavic ani ránu."

„Vzkazuje ti Honza Benda, jestli bys v sobotu nejel s náma."

„Když já chtěl s Ivanou po šichtě –"

„Byla v Barikádovně s nějakým Džerýkem,"

Háček se zastavil. „Nebo bych s ní moh v neděli..."

„Nebo bys ji moh poslat někam," řekl jsem.

Olda hodil háček na skříňku a začal čistit saně kusem pucvole. Potom hadrem. A klikyháky olejničkou.

„Jestli chceš, Honza ti vyjedná noční místo soboty."

„Vrba mi taky říkal... Hele, nechceš počkat, že bysme zašli na pivo? Jdu se mejt."

„Jsem utahanej, Oldo."

Jdu tmavou ulicí... Tak Horvátová. Taková myšička, dělala někde v kanclu a šla PÍCHNOUT NAŠEMU PRŮMYSLU. Strčili ji na čep pedálu brzdy, operace 2. Dělali jsme s Oldou na první operaci po sto padesáti kusech denně a Horvátová ty naše tři stovky stačila přelíznout a zarovnat za osm hodin. Mohla dělat jenom ranní, byla na mašině sama, jenže měla manžela někde v Kolbence a chodila na směny podle něj. No – teď má padla na hezky dlouho. To ty pitomý rukavice! Lepší se občas spálit... než se spálit takhle.

A jsem doma, světlo na schodech zase nesvítí, aby domácí ušetřila, jenomže já po nich běhám málem od narození.

Ivana stála na chodbě v mezaninu opřená o zeď, jednu nohu napříč schodů. Oto, nemáš náhodou cígo?

Když jsme byli malí, kradla mi hračky a žalovala, nebo si chtěla hrát NA DOKTORA na tmavejch schodech u sklepa. Co vypadla ze školy, měla už asi desátý zaměstnání. Její máma říkala, že nám to sluší, ačkoliv jsem se vedle Ivany už dlouho vyskytoval, jenom když jsem ji zdravil. Měla odbarvený vlasy, vyholený obočí, pusu do srdíčka a lezla mi krkem.

„Od který doby kouřím?" řekl jsem a čekal, až s tou špachtlí uhne. Ani ji to nenapadlo. Ještě se chytla rukou klandru. Přitom mi pod županem předvedla kůži opálenou z kafáčů a zavoněla, jako když vylejete kýbl živejch květů v tělocvičně.

„Počkej... co má bejt s tím Nývltem?"

„Co by mělo bejt? Je do tebe vážně zamilovanej."

„S tím raťafákem?"

„Lepší křivej nos než křivej charakter. Uhni."

„Nechceš mě taky jít zmlátit na záchod?"

„Jsi pitomá."

„Hele, Džerýk byl pod parou. Kdyby byl střízlivej, uklízel bys na tom pisoáru ty. Je to ostrej hoch a máš to u něj schovaný, pokud mu to nerozmluvím. Ale to bys musel bejt přítulnější. Co ty na to?"

Když jí bylo patnáct, pokřikovala OTO, OTO, DNESKA BY ŠLO TO... Zkusil jsem ji odstrčit, ale držela se klandru jako přísavka. COPAK MI UDĚLÁŠ, OTÍČKU, CO?

Vtom se otevřely dveře a na chodbu, kde bylo ještě pořád trochu vidět od světla z venku, vykoukla domácí Skuhrovská. TOHLE JE POŘÁDNEJ DŮM!

Skuhrovská, Skuhrovská, ježibaba obrovská... Na to jsem už trochu starej. Ivana se zamkla na záchodě a domácí za mnou mrskla chuligánem.

Večeři jsem měl v troubě a byly to ty zatracený šunkafleky, který k smrti nerad. Sněd jsem jich půl a leh si na svůj rozestlanej gauč v kuchyni.

Nejsou ty holky všechny úplně blbý?

4

POUŽÍVEJTE OCHRANNÝCH POMŮCEK, hlásal nápis na plakátu za volmankou. Stála na něm vzorná soustružnice v šátku, brejlích OKULA, žluťoučkejch rukavicích a předpisovejch bagánech. V kapse měla šupléru *sometku* a v očích budovatelskou zář. Trošku to kazily přimalovaný fousy. Pod nápis připsal Olda Nývlt PRIMEROS a čekal, co na to Horvátka; jenže ta dělala, že to nevidí. O něco pozdějc se tam objevil veršíček I TEN SOUDRUH HEJLEK NOSÍ V PRÁCI BREJLE.

Hejlek byl kádrovák a měl pět dioptrií.

Ta nová jako když plakátu z oka vypadne, jen jí přimalovat fousy. Budovatelskou zář měla taky a dělala, jako kdyby lepila housle ze sirek ve flašce.

„Zahoďte ty rukavice," řekl jsem jí. „Chytne vás za ně špóna... Tý před váma to zlomilo ruku natřikrát."

„Třeba se s váma bavila," odpověděla.

Další. Fanda měl pravdu, byla to s nima VOTRAVA, ať si daly říct, nebo ne. Když jsem ji v devět zval do jídelny na polívku, koukla na mě, jako bych jí nabízel porci žížal v dehtu, a vytáhla z pytle na skříňce jogurt.

JAK SE JMENUJE? zeptal se mě Fanda ve frontě u polívkovýho okýnka. EULÁLIE?

„Nekecej a ber," houkla z okýnka stodvacetikilová Krajcmanka. „Druhý chtěj taky jíst!"

Polívka byla gulášová, dal jsem si k ní dvě housky a odbalancoval talíř ke stolu.

Seděl tam seřizovač Vrba, řeholník Vaňas, hokynář Kalousek, absentér Kukačka a tři zaučenci z halířovejch melouchů na C. K. strojích Hoppengartner.

„Tak co, jak jí to de?" zeptal se mě Vrba.

„S Finkem jí to pude výborně, pane Vrba," řekl Kalousek. „Jsou oba v čéesem a k výtahu maj kousek."

„Kde jsou ty časy, když jste ve svým koloniálu převracel učednice na pytle mouky," odpálkoval ho Vrba.

„Ta polívka je včerejší," řekl Kalousek. „Pacholci. Sůl se rozleží a není to k žrádlu."

Odnes talíř k okýnku a uraženě odešel z jídelny.

„Ten šmelinář je furt tak nakrknutej, že má žaludeční vředy," řekl Kukačka. „Víte, jak je pokřtěnej, pánové? Adolf."

„Nesuď podle jména, synu," řekl Vaňas a velebně si rozlámal do polívky rohlík. I špóny vozil velebně. Zrušili mu klášter, tak se přihlásil do fabriky, že může svý POSLÁNÍ plnit všude. Měl s tím pěknou makačku.

„Jak se jmenuje ta nová, Josef?" zeptal jsem se Vrby.

„Růžena Brandejsová," odpověděl.

„Hopsa hejsa do Brandejsa," řekl Kukačka. „To nezapomenu."

„Nic ve zlém, pane Kukačko," ozval se jeden ze zaučenců, někdejší vzdělanec Letenský, „jest se obávat, že při vaší další návštěvě našeho výrobního kolektivu bude již dávno matkou a v důsledku toho bude mít zcela jiné příjmení."

„To sou frky," dotklo se to absentéra Kukačky.

„Včera jsem se seznámil s Danielou," na to Fanda. „Není to jméno poddajný a vláčný?"

„A ten vlas, co ti plave v polívce," řekl Vrba, „s tím ňák souvisí?!"

DOPRČIC, ČÍ ASI JE?

Hodiny ukazovaly čtvrt, řeholník Vaňas vstal a řekl: „Pojďme, bratři. Jeden básník napsal, že práce je modlitba rukou."

„Amen," uzavřel to Letenský. „Byl to Wolker."

Jelikož zahoukali, odnesli jsme talíře a šli.

5

Kalousek stál u zasklený kanceláře mistra Mrákoty a kouřil oravu z višňový špičky.

„Řekněte tý frcince, ať mi neleze k mašině," obrátil se na Vrbu. „Jestli ji tam ještě jednou nachytám, utrhnu jí zadek jak medákovi."

„Jo, ta asi může za přesolenou polívku," na to Vrba.

„PÁKSVÓBISKUM," řekl Vaňas. A Letenský ke mně: „Ostatně je vědecky prokázáno, že žaludeční vředy pocházejí z neuróz." Kalousek jen loupnul očima, palcem vydloub vajgla ze špičky a otočil se k nám zády. A děda Mareček ve svým koutě odložil kastrůlek a spustil karusel.

JEŠTĚ DEVADESÁT KUSŮ...

„Proč si radši nehledíte svýho jogurtu?" zeptal jsem se Růženy Brandejsový, když jsem šel kolem.

„Zapomněl zhasnout lampu. Proč se tak rozčiloval?"

„Vrtochy slavnýho muže."

„Slavnýho?!"

A jak! Kdo z nás kdy měl velikánskou fotku za výkladem agitačního střediska v Olšinách? A krásnej nápis TO JSOU ONI se seznamem

zboží, o který okrad pracující lid? Kdopak míchal bramborovej salát doma ve špinavý vaně a nabízel ho o Vánocích jako VLAŠÁK SPECIÁL? Jo, to jsou věci, soudružko Brandejsová.

„A takovej mi může klidně nadávat?“

„Co jste tady čekala?“ zeptal jsem se. „Partu brusiče Karhana? Tady je to samej totálně nasazenej. Mnich, pojišťovák, bejvalej majitel módes róbes, demobilizovanej generál... Když je v osmačtyřicátým vyšáhli, tak se holt živěj, jak můžou.“

A takovej hamťák Kalousek má pro Mrákotu desetkrát větší cenu než nějaká uvědomělá cácorka, která smrdí penálem. Právě proto, že je hamťák a mrší nám normy.

„Já v tom roce vylez ze školy,“ řekl jsem. „Šel jsem se učit soustružníkem, protože mě to baví, a můžou mi bejt ukradený. Nezajímaj mě.“

„Ani jejich názory vás nezajímaj?“

„A to je mám přesvědčovat, aby šetřili proudem? To bych jim nejdřív musel vymluvit fandění Lisynmanovi a Junajtyd Frujt Kompany.“

Chvíli mlčela, žmoulala si zubama ret a dělala, že měří hotovej kus.

„Myslela jsem,“ vyhrkla najednou, „že přijdu do soudružskýho prostředí. A tady mezi váma aby se člověk pomalu bál přiznat, že je svazák.“

Taky jsem byl členem ČSM. Dokonce i Olda Nývlt, i když říkal VÁŽENÍ SOUDRUZI, VOLE. „Naše závodní organizace je druhá nejlepší v podniku,“ řekl jsem.

„A jak to, že tu nemáte ŠOTKA?“

Cože? Šotka? Ani trpaslíky, Sněhurku, raráše, plivníka... jenom krysu Amálku v díře za karuselem, kterou nezřízeně rozmazluje děda Mareček, krmí ji zbytkama a nedá na ni dopustit.

„Jakýho Šotka?“

„Svazácký hlídky... kvůli úsporám energie," vysvětlila mi to. „Jenomže užitečnost něčeho podobnýho vám asi zatím nedošla, když si tu svazáci ani netykaj."

„Hele," řekl jsem, „já ti budu tykat s radostí. S nějakejma svazáckejma Šotkama, co šmejděj po fabrice a zhasínaj, místo aby dělali, se ale jdi bodnout."

6

Vešel jsem do důvěrně známýho smrádku zelenejch plechovejch skříněk, zaolejovaný podlahy, zatuchlejch montérek, špíny a mejdla.

A VON POVIDÁ – PRÁVĚ PŘI TÝ PŘÍLEŽITOSTI... Ve sprchách řehot, to Kukačka vypravuje fóry... Asi jsem jí neměl říkat, aby se šla bodnout, do konce šichty už s ní nebyla řeč. Příští tejden to odnese Olda Nývlt, jelikož má ranní a bude s ní pohromadě osm hodin denně.

Hodil jsem si přes rameno ručník, popad bedýnku s mytivem a v trenýrkách šel do umejvárny. Fanouš je zrovna pod kropáčem, teče po něm voda s mydlinkama a chechtá se, až se mu všecko natřásá – HELE, OTO, NAMYDLÍŠ MI ZÁDA? Dobrej fór, před sprchou čeká Kalousek, vlezu k Fandovi, hodím trenýrky na věšák a popadnu mejdlo... NEŠETŘI, OTO!

Ne že bych byl proti šetření, ale říkat si kvůli tomu ŠOTEK, jsem snad cáklej? Zato Růžena je tutově, nejdřív se mnou mluví na půl huby a pak mi div nevynadá, že jí netykám...

„Fando, kdo nabízí tykání? Ten starší, nebo ženská?“

„Vykání je rajcovní. Snad nebalíš Eulálii?“

„Ta by se nedala, Fando.“

„Co blbneš, každá se dá. Zrovna takovýhle holky letěj na prevíty. Dokud si myslí, že jsi ctnostnej, bude tě tejrat. Ale spočítej jí všechny svý bejvalý milenky a už prchá směr válenda."

Rozmáčk jsem v dlani kus mytiva a začal si drbat ruce. Kachlíčky ve sprše připomínaly pisoár v Barikádovně. Bejval bych ho zmlátil i střízlivýho, VÁŇUŠO. Byl jsem bit až v armádním semifinále od kluka, co nakonec ve weltru vyhrál. Dokonce mi prorokovali budoucnost, jenže já radši jezdím na kole. Na budoucnost je čas, chodit z makačky na pivo nebo na zahrádku, na fotbal, na ryby, s dětma na špacír... Dělat šestnáctky, abych dřív našetřil na televizi, a začínat manželskej život jednou tejdně větou TAK, STARÁ, JE STŘEDA...

Trhněte si nohou s takovou budoucností.

Když jsem se oblíkal, přišel ke mně Vrba: „Nechceš zůstat po hraní do neděle u mě na chajdě? Teď zrovna rostou masáky..."

„A kdo složí v sobotu v noci krámy z auťáku?"

„Do neděle večer se v garáži nic neztratí."

„Ty, hele, Vrbo," zavolal od svý skříňky Fanda, „jsou tam aspoň ňáký ženský, který nenosej dřeváky vycpaný slámou?"

„Kdyby ses radši voženil," na to Vrba. „Takhle jednou ňákou zbouchneš a zrovna to bude kráva." A neviditelnej Letenský z druhý uličky skříněk: „Dobyvatele nepředěláte, pane Vrbo. Nadarmo mu neříkají Cortés."

Někdo mu tam začal vysvětlovat, že si plete zpěváka s tím Španělem, kterej objevil Jižní Ameriku, a Letenský na to prohlásil: „Nikdy bych si nedovolil tvrdit o panu Kelnerovi, že je nějaký zpěvák."

Na poslední chvilku přiletěl Olda Nývlt, že zejtra jede, v neděli večer půjde na noc a potáhne šestnáctku... A strčíš hnátu do mašiny, zabručel Vrba, jako Horvátka. „Takovýdle housle," prohlásil Olda. „Do dvou si dám leha a za dvanáct hodin ty tři stovky klidně zmáknu."

„Potřebuju píchnout s pár kládama z lesa," řekl Vrba.

„A že prej rostou masáky," zasmál jsem se.

7

Píchal jsem ve čtrnáct třináct a doma bylo jelito se zelím a šťouchaný brambory... Včera jsi těm flekům moc nedal, nepil jsi tam něco? Co jsi to měl s tou Ivanou? To je prostě máma... „Mami, dyť je pitomá.“ Na okně organtýn proti mouchám, Skalka je venkov a všude slepice a králíci, naproti na plácku hrajou kluci fotbal a říkaj si PÁNOVÉ... Zelí je náramný a táta od knížky: „U tebe je hned každej pitomej, klacku jeden. Kdože? Šidravovic holka? To je něco jinýho... A co je novýho ve fabrice?“

Ptá se tak denně, vždyť tam dělal do května pětačtyřicet, Němci tenkrát chtěli vyhodit fabriku do vzduchu a táta tam někam vlez a demontoval odpalovací zařízení, jenže tam byla jedna mrcha nálož navíc a rozervala mu nohu. Trošku mu ji sice slepili, ale koleno už slepit nešlo a noha se neohýbá.

„Horvátová měla úraz, tati.“

„A copak?“

Líčím to mezi soustama a máma hned lítost sama. Tátu spíš zajímá, kdo za ni bude dělat.

„Jedna nová holka po vyučení.“

Maminkovský starosti – JAKÁPAK JE, HEZKÁ?

Jo... nos má jako knedlík, oči zelený, vlasy jsem neviděl, takový malý pivo a boty nejmíň čtyřicítky... MOC HEZKÁ NENÍ. A jmenuje se Růžena.

„To je pěkný jméno. Jmenovala se tak babičky sestra. Ale na tu se už asi nepamatuješ."

„Jakpak by ne. Učila mě modlit se PANE BOŽE NA NEBI, DĚTSKÝ HLAS TĚ VELEBÍ."

„Vždyť ti byly tři, když umřela."

„Má paměť po mně," říká táta. „Do dneška si pamatuju, co bylo napsaný na tý náloži. Jako bych ji viděl."

„To je něco jinýho, tatínku," nato máma a hned nabírá. Prchám do našeho jedinýho pokoje, máma pořád oplakává tátovo koleno, není divu, od pětatřiceti invalidní důchod... Ale nemusím u toho bejt, dám si dvacet na kanapi s nohama nahoru.

Chvíli jsem si čet ušmudlanou a stokrát přečtenou knížku BIGGLES OD VELBLOUDÍCH STÍHAČEK, v půl pátý jsem vytáh dole ze šupny kolo a jel se vyplavčit do Petrovic.